

ДО:

Председателя на КОСВ към НС на РБългария г-н
Станислав Анастасов

Министъра на околната среда и водите г-жа
Росица Карамфилова

СТ А Н О В И Щ Е

Подател: Сдружение „Балканка”, гр. София, ул. Челопешко шосе 26, ПК 1839
Чрез своя представител: Димитър Йорданов Куманов
Адрес за кореспонденция:

В подкрепа на: Закон за Изменение и Допълнение на Закона за водите,
внесен от н.п. Албена Симеонова и група народни представители
под № 48-254-01-53 от 04.11.2022г.

И против: Закон за Изменение и Допълнение на Закона за водите,
внесен от н.п. Младен Шишков и група народни представители
под № 48-254-01-49 от 03.11.2022г.

**Уважаеми господин Анастасов,
Уважаема госпожо Карамфилова,,**

С настоящото становище Ви уведомяваме, че подкрепяме найкатегорично предлаганите от н.п. Албена Симеонова и група народни представители промени в ЗВ

И

възразяваме най-категорично срещу предлаганите н.п. Младен Шишков и група народни представители промени в ЗВ!

Внесения от н.п. Албена Симеонова и група народни представители ЗИД на ЗВ, който подкрепяме, можете да откриете на следния линк:

<https://www.parliament.bg/bg/bills/ID/164469>

Внесения от н.п. Младен Шишков и група народни представители ЗИД на ЗВ, който много молим, да отхвърлите, можете да откриете на следния линк:

<https://www.parliament.bg/bg/bills/ID/164459>

I. Мотиви за подкрепата ни за ЗИД на ЗВ, внесен от н.п. Албена Симеонова и група народни представители:

С внесените промени най-общо се предлага ограничаване на сечите в Санитарно Охранителните Зони с цел да се предпазят от влошаване на качествено и количественото им състояние източниците на Питейно Битово Водоснабдяване /ПБВ/ от повърхностни и подземни води.

Извън останалите функции на горите, на които няма да се спираме тук, предлаганото ограничаване на сечите е изключително важно и необходимо от гледна точка на следните две цели, за които сдружение Балканка притежава изключителен опит и наблюдения:

1. Осигуряване на достъп до чиста и в достатъчни количества питейна вода за населението, включително във връзка с климатичните промени, които вече настъпват бавно, но неумолимо.
2. Намаляване на риска от наводнения.

1. По отношение на достъпа до чиста питейна вода следва да се отбележи, че в последните десетина години медиите непрекъснато разпространяваха информация за замърсявания или намаляване на дебита на източници на ПБВ навсякъде из страната. Ако позволите, Само един пример в това отношение е Ботевград, който от 2017г. насам изпадна два пъти в криза за питейна вода, поради факта, че есенно време язовир Бебреш, който е едногодишен изравнител, спадаше до критични нива и това не се дължеше само на лошото управление, а и на непостоянния приток на свежа вода. Други примери са язовирите Тича, Камчия и пр.

Освен другите причини, всички подобни случаи се дължат и на факта, че есенно време в язовирите не се влива обичайното количество вода, очаквано според балансите, за да се задоволят нуждите на всички водоползватели с издадени преди години разрешителни за водовземане. Обичайната причина е, че през пролетта тези язовири много бързо се пълнят, но после притокът спира.

Другият хисторически пример, който може да се даде, е водоснабдяването на село Бързия, над границите на което сме били свидетели на най-жестоката сеч у нас. По тази причина от чешмите в селото тече кал, тъй като тя се осигурява от чисто ново речно водохващане в планината, но чисто новата Пречиствателна станция за питейни води не може да пречисти калта. И не само че тече кал, която хората плащат двойно, ами им се налага да сменят задръстените перални и бойлери на шест месеца, а много често е налице и воден режим. Ето Ви доказателства от 2015 и от 2019г.: [Бързия без вода](#)

https://www.youtube.com/watch?v=JU_41ogGIX8

А сечите над Бързия уж се осъществяват по всички правила на лесостопанската наука, с всички разрешителни от "компетентните" органи и даже там има база на ЛТУ над селото - изглежда за да учат студентите как се унищожават питейните водоизточници на населените места по-качествено!

Ако искате още такива примери, моля, не се колебайте да ни ги поискате И ще Ви заринем с тях!

При разглеждане на предлаганите промени, които се надяваме да бъдат приети в КОСВ и в залата на НС, вярваме, че ще бъде отчетено като най-важно, че не трябва да става дума само за достъп на населението до питейна вода. Най-важното нещо е населението да има доверие, че водата, която тече от чешмите, е чиста и може да се използва за пиене! Само така ще се намали употребата на бутилирана в шишета вода, особено когато те са пластмасови и само така ще се намали прахосването на енергия и ресурси за производството на пластмасата и стъклото, вследствие на което биха произтекли значителни ползи, не само в светлината на климатичните промени, а и от гледна точка на непрекъснатото намаляване на източниците на енергия. Да не говорим, разбира се, за намаляването на отпадъците, с които в скоро време ще се заринем напълно и да не говорим въобще пък за разходите за пречистване на водата!

Ето защо се надяваме и молим в КОСВ въобще да не се разглежда предложението от н.п. Младен Шишков и група народни представители ЗИД на ЗВ, а да одобри предложението на н.п. Албена Симеонова и група народни представители! Иначе кръгът в който сме се завъртяли, ще става все по-омагьосан - горските искат да продължават да секат като луди, производителите на шишета потриват доволно ръце, бутилиращите компании пълнят шишетата и сметките си, реките ни се запълват с пластмасови отпадъци, от които 80% са шишета, разходите за пречистване непрекъснато се увеличават, а богатото ни население все повече си изпразва джобовете.

Може би в КОСВ не знаете, че в повече от 50% от територията на страната населението не пие вода от чешмите? Ако не ни вярвате, направете една анкета сред населението и ще видите! И причината е само една - замърсените ни питейни води! Като последен пример в това отношение ще споделим, че например в Поибрене хората не си поливат дори доматите с вода от чешмата, защото зеленчуците им умират и изсъхват, толкова е отровена!

И проблемът изобщо не е само с източниците на ПБВ от повърхностните води. Напротив - подземните водоизточници са още по-зависими от съхраняването на горите в зоните на храненето им и дори не смятаме да обясняваме защо е така. Всяка комисия по околна среда и води трябва да знае това.

2. По отношение на намаляването на риска от наводнения, вярваме, че също не е необходимо да обясняваме на комисия по околна среда важността на горите за тази цел. Все пак, членовете на КОСВ биха могли да добият по-ясна представа и найважната по темата информация, ако се запознаят със следното интервю по БНР - Хоризонт:

<https://bnr.bg/post/101000076/inj-kumanov-ne-trabva-da-se-korigirat-rechni-koritadigite-ne-varshat-rabota>

Моля, забележете, че това интервю е дадено след поредно наводнение на населени места у нас в Тетевенско, пак в район, където ужасяващите сечи, на които сме били

свидетели, пак са извършени уж по всички правила на науката и с всички необходими становища и разрешителни на уж "компетентните" органи по околна среда и води.

И понеже състоянието на източниците на ПБВ у нас непрекъснато се влошава, а след всеки по-силен дъжд някъде се наводняват населени места и се нанасят огромни материални щети, това е ясен Знак, че нещо в системата ни на управление на горските територии е тежко сбъркано и трябва да се промени незабавно!

Затова молим КОСВ да приеме процесния ЗИД на ЗВ като само първата малка стъпка в правилната посока по отношение на питейните водоизточници! Има още много други неща, които трябва да се променят в законодателството, като безспорно най-важното е да се промени Наредбата за СОЗ, защото тя не става за нищо с включените в нея евфемизми като например, че дадена дейност в рамките на II-ри или III-ти пояс от СОЗ била *"ограничена, при доказана необходимост"*? И нито е казано как е ограничена, нито е казано как се доказва необходимостта! Ето защо всяка защита, включена в Закона за водите, е много по-добра, защото всичките ни наредби по ЗВ не стават за нищо, а и много лесно се променят в интерес на връзкарите със съответната актуална власт.

Обръщаме Ви внимание също така, че по-рано тази година Ви бяхме изпратили същото писмо за същия ЗИД, тогава внесен от н.п. Зорница Стратиева и група народни представители. Писмото тогава съдържаше абсолютно същите предупреждения относно сечите и риска от наводнения..., ...а в началото на септември тази година се случи катастрофата с наводнението по поречието на Стряма!

Нещо повече, в разглеждания тук ЗИД на ЗВ става дума само за източниците на ПБВ с учредени СОЗ. В три от районите на басейново управление са учредени СОЗ на по-малко от 30% от източниците на ПБВ, а само в една дирекция на басейново управление са достигнали около 50%.

А питейните водоизточници подлежат на задължителна защита защото са жизнено важни за населението и са най-ценния ни ресурс дори от гледна точка на националната сигурност, а не защото някой е учредил СОЗ около тях или не е. Нещо повече, в някои случаи е налице упорита съпротива от Басейновите Дирекции за учредяването на дадени СОЗ, за да не се препятстват мерациите най-вече на миннодобивната индустрия, която е най-голямата Заплаха, разбира се. Христоматиен пример в това отношение е БДДР, която вече четири години разиграва община Трън и не им учредява СОЗ около едни водоизточници, които попадат в площта на нашумялата преди пет години открита мина за злато. Четири години за два водоизточника!

Следователно ние се надяваме да бъде внесено предложение между първо и второ четене от някой народен представител, което да осигури предлаганата в новия ЗИД на ЗВ защита **И на източниците за ПБВ без учредена СОЗ, защото те са също толкова важни, колкото и източниците със СОЗ!** В противен случай може да се получи парадокс някой малък водоизточник за малко хора да е защитен заради

това, че има учредена СОЗ, а друг, много по-голям и важен водоизточник да няма същата защита.

Нещо повече и много по-важно - за да се спази Принципът на Предпазливостта от Договора за Функциониране на ЕС, за водозточниците без СОЗ следва да се осигури най-малко същата защита, на каквато подлежат източниците със СОЗ, а всъщност защитата трябва да е много по-строга, поради липсата на проучвания и данни за заплахите.

Това може да стане много лесно, като в преходните разпоредби на настоящия ЗИД се добави следния текст, а досегашните параграфи от ПЗР се преномерират съответно:

§ 2. (1) До определянето на санитарно-охранителните зони по чл.119, ал.4, т.2, около водовземните съоръжения за питейно-битово водоснабдяване се установяват буферни зони:

1. за повърхностни води:

а) на разстояние от водовземното съоръжение: 3 500 м нагоре по течението на реката, 1500 м от двете страни на реката и 50 м. по течението на реката;

б) в цялата акватория на язовира и бреговата ивица с широчина не по-малка от 500 м от границата на водния обект;

2. за подземни води - в радиус 1000 м от водовземното съоръжение.

(2) В буферните зони по ал.1 се прилагат забраните по чл.119, ал.5 и всички забрани и ограничения, изисквани за пояс II на санитарно-охранителните зони.

Надяваме се някой обществено отговорен народен представител да внесе това предложение между първо и второ четене на настоящия ЗИД на ЗВ!

II. Мотиви да възразяваме срещу ЗИД на ЗВ, внесен от н.п. Младен Шишков и група народни представители:

Причината е, че те не предлагат никаква нова защита на СОЗ, тъй като в ПУРБ на всички басейнови дирекции ги има същите мерки, че даже и в много случаи забраните са по-строги в зависимост от ерозионния потенциал и риска от наводнения, а всички видяхме какво стана в поречието на Стряма при уж спазването на тези така хубави мерки и/или забрани.

Дори и забраната за нови, "трайни" според вносителите горски пътища няма да свърши Нищо, защото всичките нови пътища ще ги кръщават, че са временни. Ако не вярвате, идете и вижте още колко години ще си седят "временните" пътища над Каравелово или Бодган.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Предложеният ЗИД на ЗВ, внесен от н.п. Албена Симеонова и група народни представители под № 48-254-01-53 от 04.11.2022г., е изключително важен и

правилен от гледна точка на опазването на питейните водоизточници у нас. Съществуващите досега ограничения в нормативната рамка очевидно са недостатъчни и се налага въвеждането на много по-строги ограничения и за много други дейности, а не само за сечите, иначе, ако не прекратим непрекъснатата загуба на източници на ПБВ в интерес на една или друга мафия, след не повече 20 години ще останем без питейна вода, както сме я подкарали.

Намаляване на притока заради сечите и безконтролното водовземане, замърсявания от минни дейности, радиоактивност, нитрати, тежки метали и други отрови ни гарантират сияйното бъдеще, при което пречистване до необходимата степен няма да е възможно, независимо колко пари ще ни струва, освен ако не предприемем всички необходими мерки сега. Питайте в Хасково или в Брестовица, ако не ни вярвате!

А да Ви даваме ли примера с питейната вода на Пловдив, където сега се чудят как да изхарчат стотици милиони за осигуряване на питейна вода от каскада Върча?

Защо сега се появи тази необходимост, според Вас? Да не е защото много добре си пазим питейните водоизточници, вслушвайки се във всяка държавна организация, която иска да ги унищожи в интерес на някого, който после няма да плаща милиардите в национален мащаб за търсене на нови и нови източници на ПБВ, докато разберем прекалено късно, че вече сме унищожили и тях?

Ще завършим с две послания от Рамковата Директива на ЕС:

В преамбюла:

(1) Водата не е само търговски продукт, а е по-скоро наследство, което трябва да бъде пазено, защитавано и третирано като такова.

В член 7:

3. Държавите-членки осигуряват съответното опазване за определени водни обекти, с цел избягване влошаването на тяхното качество, за да се намали нивото на пречистване, изискуемо за производството на питейна вода.

Надявайки се на подкрепа и от страна на МОСВ, разчитаме, че внесеният под № 48-254-01-53 от 04.11.2022г. от н.п. Албена Симеонова и група народни представители ЗИД на ЗВ ще бъде приет, с включени в него и източниците на ПБВ без учредена СОЗ, и предварително благодарим на всички за разбирането и за съдействието в преследване на общата ни цел - опазване на водите и съхранение на природата в страната.

Дата 08.11.2022г.

гр.София

Член на УС:

/ инж. Димитър Куманов /

